

Universiteit Leiden

Onderwijs- en examenregeling

geldig vanaf 1 september 2016

Opleidingsspecifiek deel:

Masteropleiding: Neerlandistiek

Deze Onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is aangevuld met kwaliteitskenmerken zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de Onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de Onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Deze Onderwijs- en examenregeling bestaat uit twee delen; een facultair deel dat voor alle opleidingen gelijk is, en een deel dat voor een opleiding specifieke informatie bevat. Dit opleidings specifieke gedeelte vormt één geheel met het algemene deel en bevat alleen de artikelen die een opleidings specifieke invulling hebben.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens, vervolgopleiding
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Overgangsbepalingen
8. Slotbepalingen

Bijlagen

Bijlage D - Onderwijsprogramma

Bijlage E - E-studiegids (zie <https://studiegids.leidenuniv.nl/>)

Artikel 2.1 **Doel van de opleiding**

Met de opleiding wordt beoogd:

1. het verwerven van wetenschappelijke kennis, inzicht, vaardigheden en gebruik van wetenschappelijke methoden op het gebied van de neerlandistiek;
2. het ontwikkelen van academische en professionele vaardigheden:
  - het zelfstandig wetenschappelijk denken en handelen,
  - het analyseren van complexe problemen,
  - het wetenschappelijk rapporteren;
3. voorbereiding op een wetenschappelijke loopbaan en vervolgonderwijs;
4. voorbereiding op een maatschappelijke loopbaan.

Artikel 2.2 **Afstudeerrichtingen**

De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen:

- Moderne Nederlandse letterkunde
- Nederlandkunde
- Nederlandse taalkunde
- Oudere Nederlandse letterkunde
- Taalbeheersing van het Nederlands

Artikel 2.3 **Eindkwalificaties**

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

1. Kennis en inzicht
  - a) ruime kennis van en goed gefundeerd inzicht in de inhoud van een van de volgende specialisaties van de neerlandistiek: Nederlandse taalkunde, Oudere Nederlandse letterkunde, Moderne Nederlandse letterkunde, Taalbeheersing van het Nederlands of Nederlandkunde;
  - b) kennis van en inzicht in de interdisciplinaire positie van de Nederlandse taalkunde, de Oudere Nederlandse letterkunde, de Moderne Nederlandse letterkunde, de Taalbeheersing van het Nederlands of de Nederlandkunde;
  - c) kennis van en inzicht in de speciale positie van de neerlandistiek als vakgebied waarbinnen de studie van de moedertaal in al haar facetten hier in Nederland ter hand wordt genomen.
2. Toepassing van kennis en inzicht
  - a) het vermogen om zelfstandig vakwetenschappelijke literatuur en bronnen te identificeren en verzamelen met behulp van traditionele en moderne technieken (heuristische vaardigheden);
  - b) het vermogen om zelfstandig vakwetenschappelijke literatuur en bronnen te bestuderen;
  - c) het vermogen om zelfstandig een heldere en beargumenteerde probleemstelling te formuleren voor een relatief beperkt onderzoek en deze te herleiden tot overzichtelijke en hanteerbare deelproblemen.
3. Oordeelsvorming
  - a) het vermogen om vakwetenschappelijke literatuur en bronnen te beoordelen op kwaliteit en betrouwbaarheid;

- b) het vermogen om constructieve kritiek te geven op onderzoeksresultaten in woord en geschrift.
4. Communicatie
- a) het vermogen om onderzoeksresultaten helder en beargumenteerd uiteen te zetten in een mondeling en schriftelijk verslag dat voldoet aan de criteria die het vakgebied daaraan stelt;
  - b) het vermogen om kritiek te verwerken tot een herziening van het eigen standpunt.
5. Leervaardigheden
- a) de leervaardigheden die vereist zijn om een professionele training op post-Master niveau of een grotendeels of geheel autonoom PhD-traject te kunnen volgen.

In aanvulling op bovengenoemde eindtermen zijn per afstudeerrichting de volgende eindtermen van toepassing:

Afstudeerrichting Moderne Nederlandse letterkunde

1. Kennis en inzicht

- a) grondige kennis van actuele theorievorming en de geschiedenis van de literatuurwetenschap en de moderne Nederlandse letterkunde;
- b) inzicht in zowel de wijze waarop theoretische vragen het onderzoek sturen, als in de relevantie van moderne Nederlandstalige literatuur voor theorievorming;
- c) kennis van en inzicht in de positie van de moderne Nederlandse letterkunde ten opzichte van relevante andere wetenschappelijke disciplines, in het bijzonder de andere letterkundes, mediastudies, de literatuurwetenschap, cultuurwetenschappen, en de geschiedwetenschappen;
- d) kennis van en inzicht in de principes en vereisten van methoden van de verschillende benaderingen in de moderne Nederlandse letterkunde: empirisch en hermeneutisch.

2. Toepassing van kennis en inzicht

- a) het vermogen tot het relatief zelfstandig uitvoeren van letterkundig onderzoek van beperkte omvang, op het gebied van de moderne Nederlandse letterkunde, gebruikmakend van relevante actuele theorieën en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur;
- b) het vermogen om literaire teksten deskundig te analyseren en de historische, maatschappelijke en literaire context daarbij te herkennen en te beschrijven, gebruikmakend van relevante actuele concepten en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur.

Afstudeerrichting Nederlandkunde

1. Kennis en inzicht

- a) grondige kennis van en verdiept inzicht in de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken van het gekozen afstudeertraject (Nederlandse taalkunde, Nederlandse letterkunde, Vaderlandse geschiedenis of Nederlandse kunstgeschiedenis);
- b) kennis van de theorievorming en de ontwikkelingen dienaangaande op het gebied van het gekozen afstudeertraject (Nederlandse taalkunde, Nederlandse letterkunde, Vaderlandse geschiedenis of Nederlandse kunstgeschiedenis);
- c) kennis van en inzicht in de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken en de theorievormingen in de Didactiek van het Nederlands als tweede en als vreemde taal, en/of de Vertaalwetenschap.

2. Toepassing van kennis en inzicht

- a) het vermogen tot het relatief zelfstandig uitvoeren van onderzoek van beperkte omvang op het terrein van een van de vier afstudeertrajecten van de afstudeerrichting Nederlandkunde, onder kritische

gebruikmaking van de relevante vakliteratuur (Nederlandse taalkunde, Nederlandse letterkunde, Vaderlandse geschiedenis of Nederlandse kunstgeschiedenis);

- b) het vermogen om letterkundige, taalkundige of (kunst)historische bronnen te analyseren en te interpreteren aan de hand van traditionele en moderne benaderingswijzen, onder kritische gebruikmaking van de relevante vakliteratuur;
- c) Niveau C1 van alle doelen gespecificeerd in het Europees Referentiekader taalvaardigheid.

Afstudeerrichting Nederlandse taalkunde

1. Kennis en inzicht

- a) grondige kennis van actuele theorievorming op het gebied van de taalwetenschap, toegepast op het Nederlandse taalsysteem, op het gebruik en de verwerving van het Nederlands, en op de geschiedenis van het Nederlands;
- b) inzicht in zowel de wijze waarop theoretische vragen het onderzoek sturen, als in de relevantie van Nederlandse taalverschijnselen voor taalkundige theorievorming;
- c) kennis van en inzicht in de positie van de Nederlandse taalkunde ten opzichte van relevante andere wetenschappelijke disciplines, in het bijzonder de cognitiewetenschappen, de cultuurwetenschappen en de geschiedwetenschappen.
- d) kennis van en inzicht in de principes en vereisten van methoden van modern empirisch taalwetenschappelijk onderzoek gericht op het Nederlands, in het bijzonder de constructie, ontsluiting en exploratie van corpora.

2. Toepassing van kennis en inzicht

- a) het vermogen tot het relatief zelfstandig uitvoeren van taalkundig onderzoek van beperkte omvang, zowel op het gebied van het hedendaagse als op dat van het oudere Nederlands, gebruikmakend van relevante actuele theorieën en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur;
- b) het vermogen om de taaldata deskundig te analyseren en zowel historische, geografische en sociale taalvarianten van het Nederlands als processen van taalverandering te herkennen en te beschrijven, gebruikmakend van relevante actuele concepten en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur.

Afstudeerrichting Oudere Nederlandse letterkunde

1. Kennis en inzicht

- a) grondige kennis van en verdiept inzicht in actuele literaire theorieën, en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken betreffende de studie van de Oudere Nederlandse letterkunde, alsmede van de verschijnselen en ontwikkelingen binnen de Oudere Nederlandse literatuur;
- b) inzicht in zowel de wijze waarop theoretische vragen het onderzoek sturen, als in de relevantie van Oudere Nederlandstalige literatuur voor theorievorming;
- c) kennis van en inzicht in de internationale positie van de Oudere Nederlandse letterkunde en de bestudering daarvan in interdisciplinair verband.
- d) kennis van en inzicht in de principes en vereisten van methoden van modern hermeneutisch onderzoek van de oudere Nederlandse letterkunde, met in het bijzonder aandacht voor de relatie tussen tekst en materiële bron.

2. Toepassing van kennis en inzicht

- a) het vermogen om relatief zelfstandig een letterkundig onderzoek van beperkte omvang op het terrein van de Oudere Nederlandse letterkunde op te zetten en uit te voeren, met gebruikmaking van relevante,

actuele theorieën en onderzoeksmethoden en -technieken, en met kritisch gebruik van de relevante vakliteratuur;

- b) het vermogen om teksten en stadia daarvan op te sporen, deze met elkaar en met bronteksten in verband te brengen en te interpreteren binnen de context van de materiële bronnenproblematiek;
- c) het vermogen om teksten te analyseren en te interpreteren binnen de contemporaine letterkundige en (cultuur)historische context, zowel nationaal als internationaal, gebruik makend van relevante, actuele theorieën en onderzoeksmethoden en -technieken, en met kritisch gebruik van de relevante vakliteratuur.

Afstudeerrichting Taalbeheersing van het Nederlands

1. Kennis en inzicht

- a) ruime kennis van actuele theorievorming op het gebied van de taalbeheersing, toegepast op het gebruik van het Nederlands in verschillende communicatiesituaties;
- b) inzicht in zowel de wijze waarop theoretische vragen het onderzoek sturen, als in de relevantie van Nederlandse taal- en discoursverschijnselen voor theorievorming;
- c) kennis van en inzicht in de positie van de taalbeheersing van het Nederlands ten opzichte van relevante andere wetenschappelijke disciplines, in het bijzonder de taalkunde, de wijsbegeerte, de cognitiewetenschappen, de cultuurwetenschappen, en de maatschappijwetenschappen;
- d) kennis van en inzicht in de principes en vereisten van methoden van theoretisch-analytisch en modern empirisch onderzoek gericht op het gebruik van het Nederlands.

2. Toepassing van kennis en inzicht

- a) het vermogen tot het relatief zelfstandig uitvoeren van taalbeheersingsonderzoek van beperkte omvang op het gebied van het gebruik van het Nederlands, gebruikmakend van relevante actuele theorieën en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur;
- b) het vermogen om taalgebruiksdata in uiteenlopende communicatiesituaties deskundig te analyseren en verschillen en overeenkomsten tussen uiteenlopende communicatiesituaties te herkennen en te beschrijven, gebruikmakend van relevante actuele concepten en onderzoeksmethoden, en in een kritische relatie tot de relevante vakliteratuur.

Artikel 2.5 **Studielast**

De opleiding heeft een studielast van 60 studiepunten.

Artikel 2.8 **Voertaal**

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal¹ is de voertaal binnen de opleiding Nederlands. De student wordt geacht de gebruikte voertaal binnen de opleiding voldoende te beheersen.

Artikel 3.1 **Verplichte onderwijseenheden**

3.1.1 De opleiding omvat verplichte onderwijseenheden met een totale studielast van 60 studiepunten. Onderdeel van de verplichte onderwijseenheden vormen de vooraf vastgestelde vakken waaruit de student verplicht een keuze moet maken.

Artikel 4.2 **Verplichte volgorde**

4.2.1 Niet van toepassing.

---

¹ De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html.

Artikel 4.3 **Vorm van tentamens**

4.3.7 Niet van toepassing.

Artikel 5.2 **Toelating tot het studiejaar 2016-2017 en volgende jaren**

5.2.1 Krachtens artikel 7.30b eerste lid van de wet zijn toelaatbaar tot (een afstudeerrichting van) de opleiding degenen die in het bezit zijn van (één van) de volgende graden behaald aan de Universiteit Leiden:

<i>Afstudeerrichting master</i>	<i>Toegang op grond van bacheloropleiding</i>
alle afstudeerrichtingen	Nederlandse taal en cultuur
Nederlandkunde	Nederlandkunde/Dutch Studies
Taalbeheersing van het Nederlands	Taalwetenschap: spec. Taal en Communicatie
Oudere letterkunde	Film en Literatuurwetenschap: spec. Literatuur
Moderne letterkunde	Film en Literatuurwetenschap: spec. Literatuur

5.2.2 De toelatingscommissie kan, op diens verzoek, ieder die niet voldoet aan de voorwaarde genoemd in 5.2.1, doch die ten genoegte van de commissie kan aantonen kennis, inzicht en vaardigheden te bezitten op hetzelfde niveau als degenen die in het bezit zijn van een graad als omschreven in 5.2.1, eventueel onder nader te stellen voorwaarden, toelating verlenen tot de opleiding, onverminderd de eisen sub artikel 5.2.4.

5.2.4 Naast de eisen genoemd in 5.2.1 en 5.2.2. gelden voor de opleiding krachtens artikel 7.30b tweede lid de volgende kwalitatieve toelatingseisen:

- aan wie de graad Bachelor van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs is verleend, waarvan het niveau gelijkwaardig is aan dat van een Nederlandse WO-bacheloropleiding, of die aantonen te voldoen aan de eisen die daarvoor worden gesteld, waaronder mede begrepen zijn de Algemene Academische Vaardigheden zoals opgenomen in bijlage C;
- die naar het oordeel van het faculteitsbestuur voldoende kennis hebben van de voertaal van de opleiding (de Nederlandse taal op minimaal het niveau, uitgedrukt in termen van Europees Referentiekader taalvaardigheid: Luisteren C1, Lezen C1, Gesproken interactie B2, Gesproken productie B2, Schrijven B2);
- aan wie de graad Bachelor (WO) op het gebied van de Nederlandse taal en cultuur (of een gelijkwaardig diploma) is verleend;
- die over een vergelijkbaar niveau van kennis, inzicht en vaardigheden beschikken als degenen die een bachelordiploma hebben behaald zoals bedoeld in art. 5.2.1.
- Studenten met een Bachelor Nederlandkunde/Dutch Studies die ten minste 30 studiepunten aan specialisatievakken (op het gebied van Moderne Nederlandse letterkunde, Nederlandse taalkunde, Oudere Nederlandse letterkunde en/of Taalbeheersing van het Nederlands) hebben afgerond worden geacht te hebben voldaan aan de toelatingseisen van de desbetreffende specialisatie.

5.2.5 Indien het College van Bestuur voor de betreffende opleiding een capaciteitsbeperking heeft vastgesteld, wordt de rangorde van toelating bepaald door de kwalitatieve toelatingseisen sub artikel 5.2.4.

Artikel 5.4 **Schakelprogramma's (Premasters)**

5.4.1 De opleiding heeft (voor de volgende doelgroepen) schakelprogramma's ingericht om deficiënties weg te nemen:

Het premastertraject is bedoeld voor diegenen met een andere, maar aan de bachelor Nederlandkunde/Dutch Studies of Nederlandse taal en cultuur verwante universitaire bacheloropleiding, die op termijn de

masteropleiding Neerlandistiek willen volgen. Succesvolle afronding van het premastertraject geeft toegang tot de masteropleiding Neerlandistiek.

Daarnaast is het premastertraject verplicht voor diegenen die een tweedegraads lerarenopleiding Nederlands aan het HBO hebben voltooid; alleen studenten die die opleiding gemiddeld een 7,5 hebben gehaald komen hiervoor in aanmerking. Deze studenten kunnen na een afgerond premastertraject worden toegelaten tot het masterprogramma Neerlandistiek, om vervolgens, na afronding van dat programma, in te stromen in de eerstegraads lerarenopleiding Nederlands bij het ICLON.

Het premastertraject heeft een omvang van 60 studiepunten:

Semester	Cursustitel	Studiepunten
I	Taalverleden van het Nederlands	5
I	Hoe werkt literatuur? – Basisapparaat	5
I	Stilistiek	5
I	Vorm en betekenis 2	5
	Kies een van de volgende methodencursussen:	5
I	Onderzoeksvragen Middeleeuwen	
I	Onderzoeksvragen Vroegmoderne tijd	
	Kies een van de volgende methodencursussen:	5
I	Methoden van de interdisciplinaire letterkunde	
I	Taallab: Methoden van taalgebruikersonderzoek	
		30
II	Norm en taal	5
II	Benaderingen van literatuur	5
II	Kies één accentwerkgroep (zie voor aanbod e-studiegids)	5
II	Kies één cursus uit het totale aanbod (inclusief accenttentamen)	5
II	BA-eindwerkstuk (inclusief Seminar)	10
		30

5.4.2 Informatie over de schakelprogramma's kan worden opgevraagd bij de studietoelator van de opleiding.